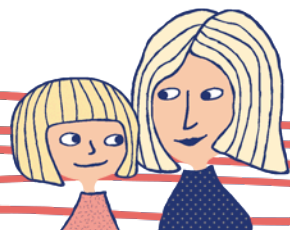

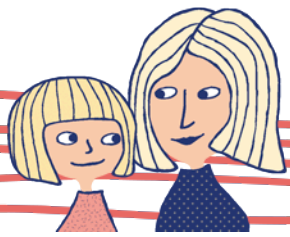
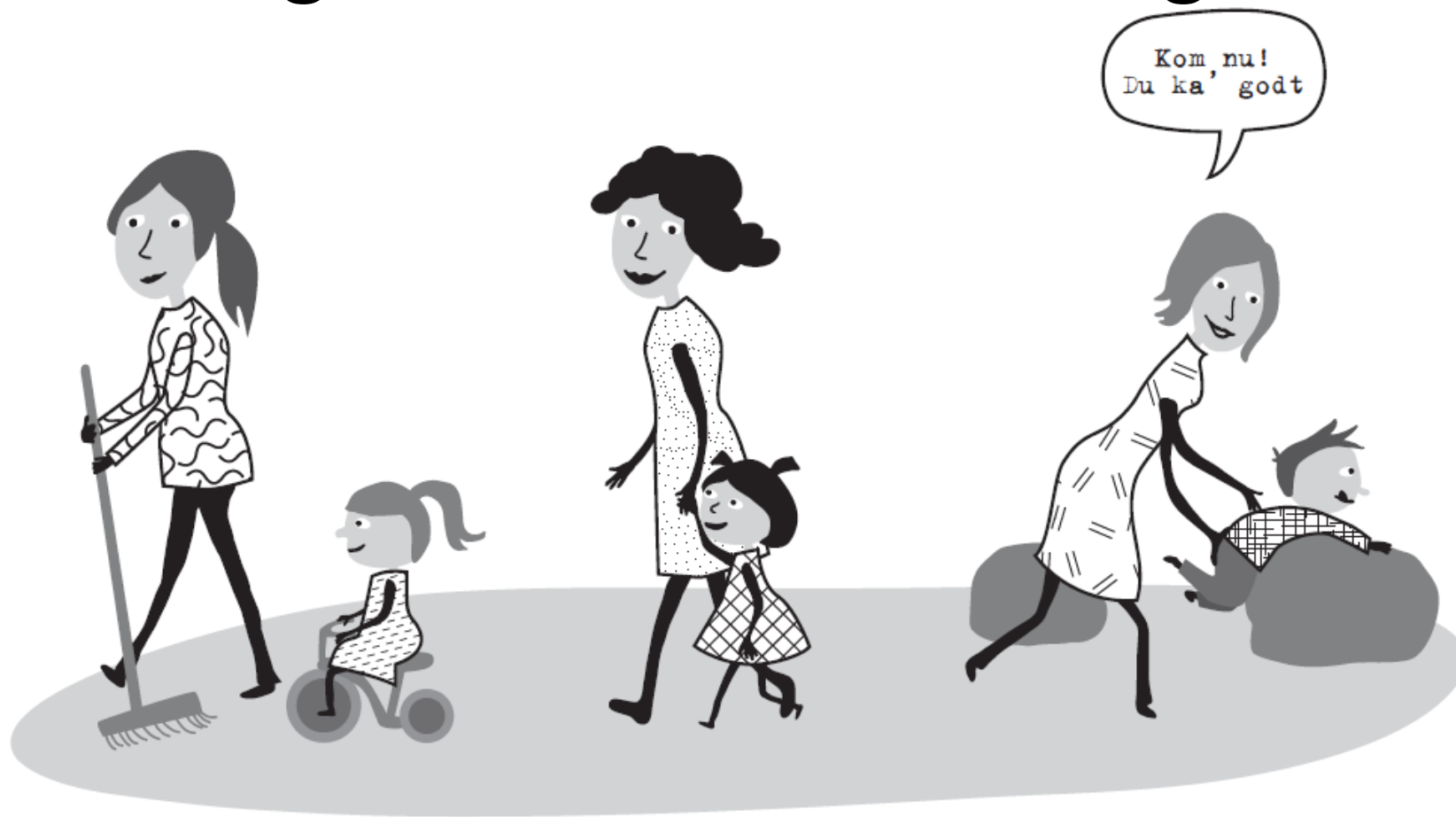
RIKKE YDE TORDRUP

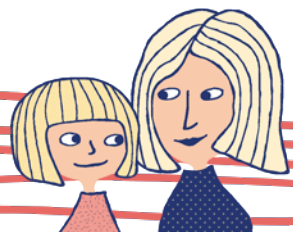
UDVIKLENDE ØJEBLIKKE

Tilknytning og udvikling
i pædagogisk arbejde

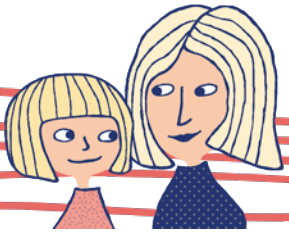
Curling – New Nordic – Tiger

Udviklende øjeblikke

- Er de øjeblikke, der opstår når to mennesker etablerer en særlig form for kontakt
- Udviklende øjeblikke mellem barn og voksen er øjeblikke hvor den voksne griber et øjeblik og er i det med barnet.
- At være i et udviklende øjeblik kan italesættes eller vises med kroppen og barnet får en oplevelse af :
 - “Jeg ved, at du ved, at jeg ved” eller “Jeg føler, at du føler, det jeg føler”

Udviklende øjeblikke skaber arbejdsmodeller

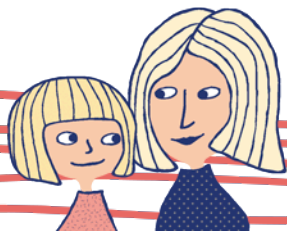
Positiv indre arbejdsmodel :

ud fra denne oplever barnet sig selv som kompetent og værd at elske og andre som tilgængelige, kærlige, interesserede og imødekommende

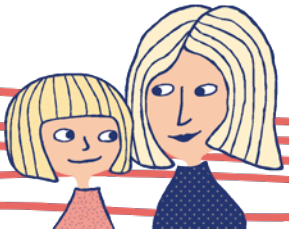
Negativ indre arbejdsmodel :

ud fra denne oplever barnet sig selv som inkompetent og uelskværdig, uinteressant og ikke værdsat og andre som utilgængelige, forsømmelige, afvisende, distancerende og måske fjendtlige.

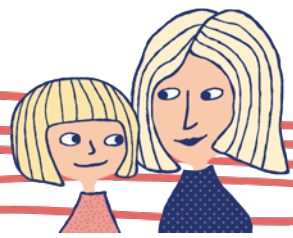
Golding, S. Kim (2010) Dansk Psykologisk Forlag "Styrk barnets tilknytning"

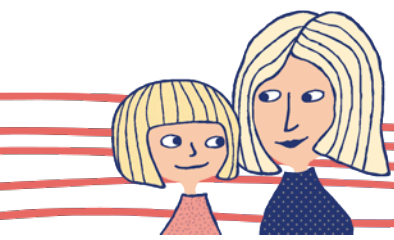
Tilknytningsteori

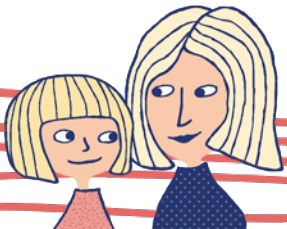
Tryg tilknytning

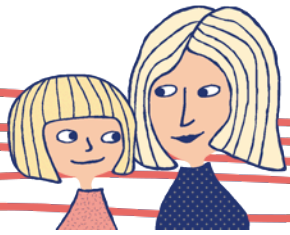
**Utryg undvigende
tilknytning – klyngende
baseadfærd**

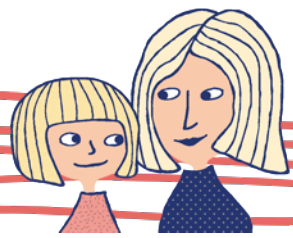
**Utryg undvigende
tilknytning – afvisende
baseadfærd**

Utryg ambivalent tilknytning

Utryg desorganisert tilknytning

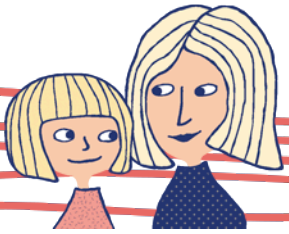

Reflektionsspørgsmål

Har I udviklende øjeblikke i jeres hverdag ?

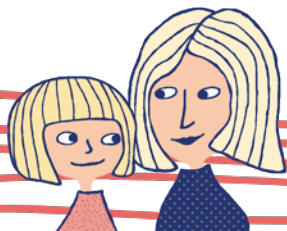
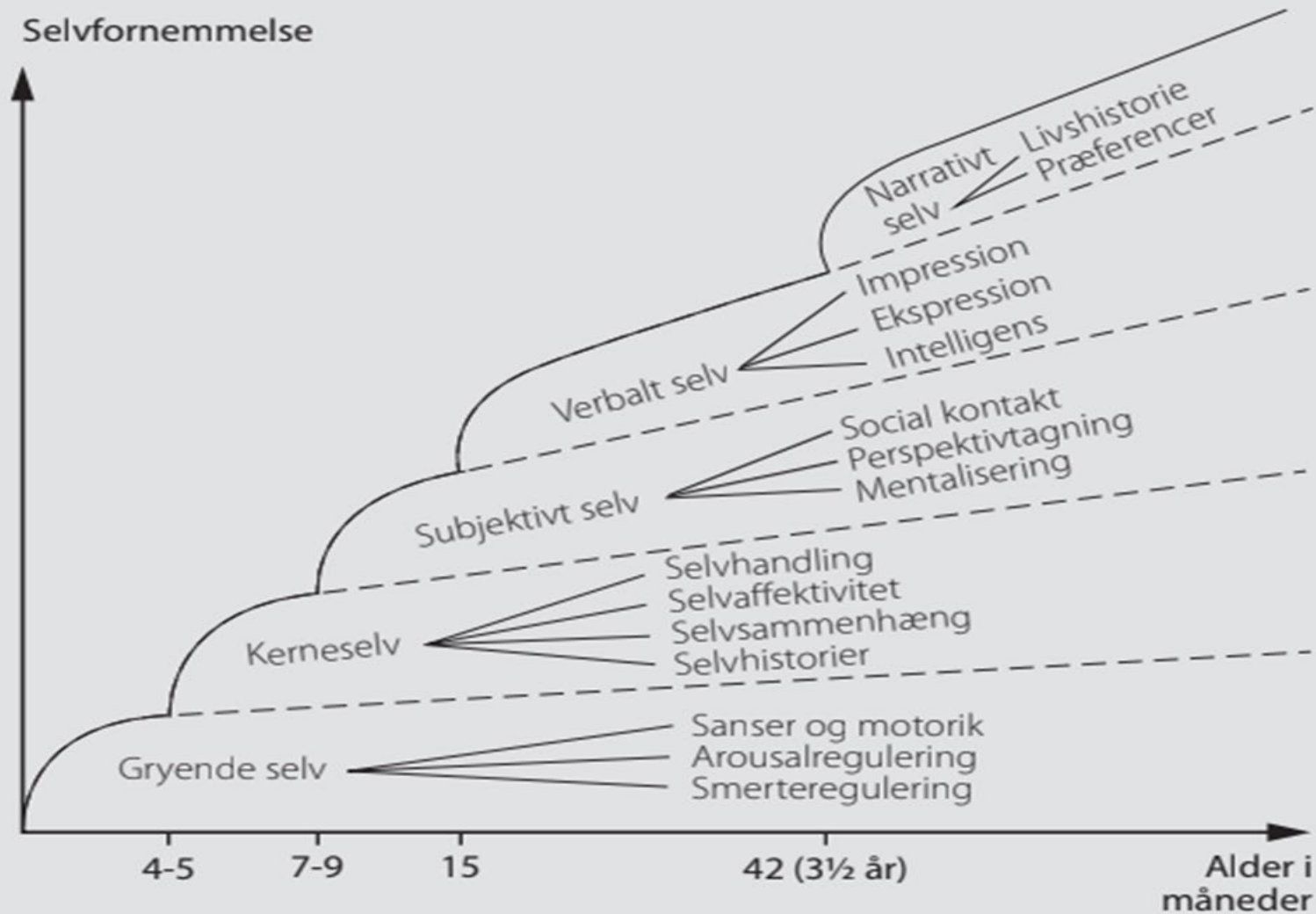
Er I opmærksomme på tilknytning i jeres hverdag ?

Genkender I nogle af jeres børn i de trygge og utrygge tilknytningmønstre ?

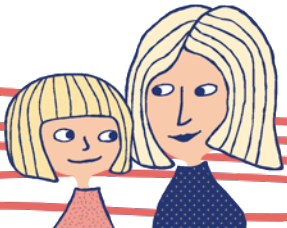
Oversigtskort – Sterns relateringsdomæner

Selvfornemmelse

Udviklingsplan inspireret af Daniel Sterns udviklingspsykologi

Navn og alder	Kropsligt selv Fin- og grov- motorik Sanse- integration Araousal- regulering	Kerneselv Selvhandling Selvfølelse Selvsammen- hæng Selvrytme	Selvet med andre Tilknytning Mentalisering 1+1>2	Sprogligt selv Det talte sprog Det tænkte sprog Intellekt	Historisk og identitets- skabende selv Egen livshistorie Egne præferencer
Udviklings- områder					
Hvordan skabes udviklingen					

Det gryende selv

- Fin- og grovmotorik
- Sanseintegration
- Arousal regulering

Det gryende selv (arousalregulering)

Det pædagogiske personale støtter barnet

- ved at tilbyde aldersrelevante aktiviteter, hvor der veksles mellem høj intensitet og lav intensitet.
- ved at veksle mellem at fange sæbebobler, danse ballondans, lege tag fat efterfulgt af at lytte til en stille historie/stille musik, tegne eller lægge puslespil og omvendt.
- ved at tilbyde aldersrelevante aktiviteter, hvor der veksles mellem lav indre spændingstilstand og høj indre spændingstilstand.
- ved at veksle i en historiefortælling, så der både er rolige passager og passager med høj intensitet, eller bygge en indre spændingstilstand langsomt op omkring et måltid eller at overraske ved at skulle have flødeboller og hjælpe barnet til at falde ned igen i lav indre spændingstilstand.

Forældrene støtter barnet

- ved at tilbyde aldersrelevante samspil i hverdagen, hvor der veksles mellem høj intensitet og lav intensitet, fx at falde til ro om aftenen og falde i søvn efter en sang eller godnathistorie, at falde til ro ved måltiderne efter vild leg, at falde til ro i bilen efter en tur i svømmehallen osv.
- ved at lade barnet vågne stille og roligt og komme i gang med påklædning, spisning og leg, at komme i gang med leg efter at have krammet og nusset stille og roligt, at komme ned og gå og hoppe efter at have været blevet båret på arm osv.
- ved med stemmeføring og kropssprog at få barnets indre spændingstilstand til at stige omkring et samspil, som i legen "Nu kommer der en lille mus ... og den skal finde sig et hus ... Kan den bo der? Nej ... Kan den bo der? Nej ... men den kan bo der!" Og herefter igen via stemmeføring og kropssprog hjælpe barnet tilbage til lav indre spændingstilstand.
- ved med stemmeføring og kropssprog at få barnets indre spændingstilstand til at stige i forbindelse med at se et dyr, et tog eller en gravemaskine eller prøve en rutsjebane på legepladsen for så igen med stemmeføring og kropssprog at få barnet til at falde ned i lav indre spændingstilstand igen.

Kropsligt selv • 2

Evnen til at kunne regulere sig fra høj til lav spændingstilstand (arousal)

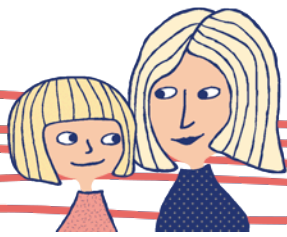
Trænes generelt ved aktiviteter, hvor der veksles mellem bevægelse og fordybelse.

Skolen støtter barnet

ved sanglege efterfulgt af at øve bogstavernes skriveretning eller matematiklege, hvor der veksles mellem bevægelse ved f.eks. at slå med en terning og i løb hente opgaver på bordene mellem et og seks, hvorefter barnet skal sætte sig og regne med papir og blyant, inden der igen må slås med terning.

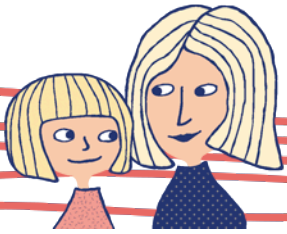
Forældrene støtter barnet

ved at lege tumlelege efterfulgt af koncentrationsspil, f.eks. Vildkatten, eller løbe om kap op ad trapperne og derefter lægge et puslespil. Naturen giver også mange muligheder. Har man adgang til heste, kan man ride i fuld galop, afløst af strigling af hesten, hvor man kommer ned i spændingsniveau. På en fisketur kan man på cykelturen hen til søen konkurrere om, hvem der kommer først frem, hvorefter der skal findes ro til at sætte orm på krog og fiske.

Selvet med andre (subjektivet selv)

- Mentalisering
- $1 + 1 > 2$

Det subjektive selv (mentalisering)

Det pædagogiske personale støtter barnet

- ved at italesætte aldersrelevant, hvordan barnet og gruppen påvirker hinanden og andre, både i hverdagen i institutionen og på ture, fx hvis en naturvejleder har givet børnene en god formidling, så bede børnene fortælle naturvejlederen, hvad der var spændende ved den måde, naturvejlederen gjorde det på. Og eventuelt bede naturvejlederen fortælle børnene, hvad det gjorde ved ham at høre børnenes feedback osv.
- ved at styre dialoger, hvor børnene kan give feedback på hinandens adfærd i sociale situationer, fx lade børnene tale med hinanden om, hvad den anden gjorde, der gjorde barnet glad, og få det barn, der får feedback, til at fortælle det andet barn, hvad det gør ved dette barn at høre det.
- ved at tolke socialt på både spontant opståede samspil og mere planlagte.

Forældrene støtter barnet

- ved at give barnet korte aldersrelevante instrukser inden samspil i familien samt feedback bagefter, fx: "Nu skal vi til møster Birthes fødselsdag, og jeg forventer, du sidder stille ved bordet, ikke afbryder under talerne og ikke går fra bordet, før jeg eller møster Birthe siger 'væsgø at gå fra bordet' – og bagefter anerkende barnet for, hvad barnet gjorde godt, og hvordan det fik både forældrene og møster Birthe til at føle.
- ved at lave legeaftaler og have "et øre på", hvad der foregår, og tilbyde at hjælpe børnene, hvis der opstår konflikt, fx: "Jeg kan høre, at hver gang I begynder at tale om, hvem der er størst, bedst og har mest, så bliver I sure på hinanden." Lad børnene fortælle hinanden på skift, hvordan de får det indeni, og hvad de får lyst til, når de hører deres ven eller veninde sætte sig selv over den anden.
- ved at tale aldersrelevant med barnet om familiens sociale værdier så som omsorg, respekt og forståelse.

FOKUSOMRÅDE

At indgå i nye fællesskaber

Evnen til at opleve et selvværd, som giver troen på at have noget at give i nye fællesskaber

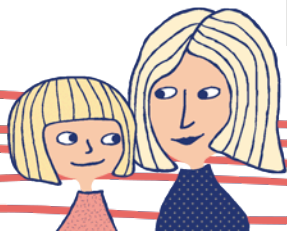
Trænes generelt ved at indgå i forskellige fællesskaber og gerne omkring noget fælles tredje.

Skolen støtter barnet

- ved at tilbyde både kendte fællesskaber og nye fællesskaber, som barnet skal indgå i. F.eks. kan børnene indgå både i det klassefællesskab som de kender og i fællesskaber på tværs af klasserne. Skolen kan oprette mentorgrupper eller legegrupper, hvor ældre klasser planlægger aktiviteter for yngre klasser. Skolen kan også oprette trivselsgrupper eller det klassiske elevråd, hvor repræsentanter for klasserne kan lave nye tværgående grupper, der arbejder for fællesskabet.

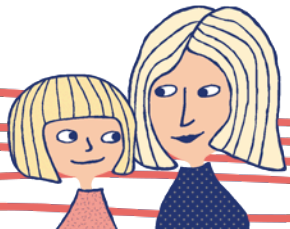
Forældrene støtter barnet

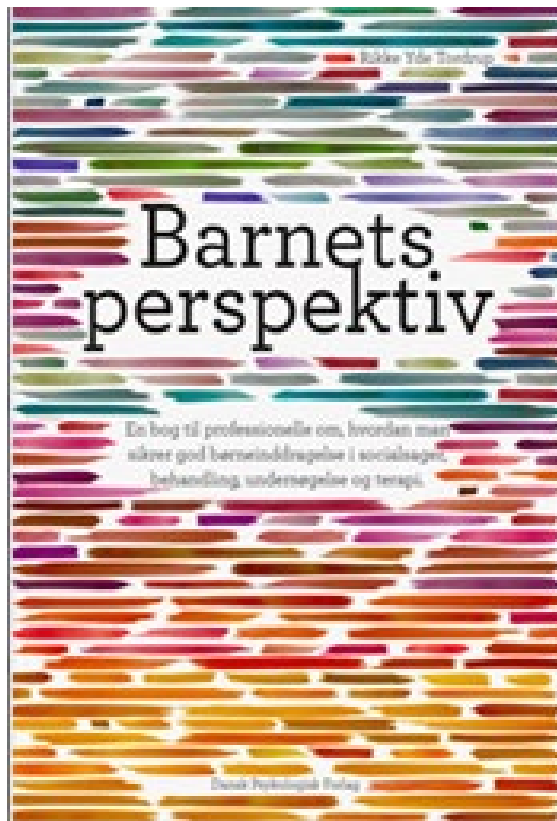
- ved at tale positivt om nye fællesskaber og ved selv at være rollemodeller i nye fællesskaber og blande sig med andre, end de plejer, til fællesarrangementer og invitere legegrupper ind i hjemmet.
- ved at støtte barnet i at lege både med dem, de foretrakker, samt en bred vifte af knap så foretrukne og gerne med legekammerater af begge køn.
- ved at støtte barnet i både at indgå klassefællesskabet og at lave tværgående grupper ved f.eks. fritidsaktiviteter, hvor både barnet og forældrene er sammen med børn og forældre fra alle byens skoler omkring en bestemt sport, musik eller lignende.

Historisk og Identitsskabende Selv

- Egne præferencer
- Egne livshistorier

Bevidning styrker barnets indre positive arbejdsmodel af sig selv og andre.

Bevidning af foranstaltning via anbringelsesbrev og børnebrev

Bevidning af undersøgelser via børnerapport

Bevidning af terapi via børnestatus

Skabelon børnebrev

Kære

Jeg skriver til dig fordi, jeg i perioden xx har været din families
familiebehandler/ været din støttekontaktperson/ været din
kontaktpædagog o.lign.

Jeg har lært dig at kende som en dreng/pige der er xx

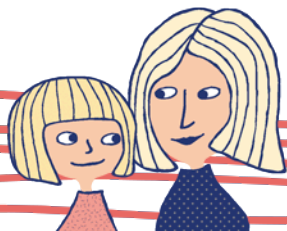
Jeg har set dig arbejde hårdt på at opnå til xx

Det du har vist mig virker for dig er

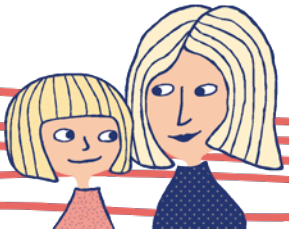
Jeg skal nu ikke længere komme i jeres familie og jeg vil særligt huske minder som xx

Jeg vil ønske dig alt det bedste

Kh. xx

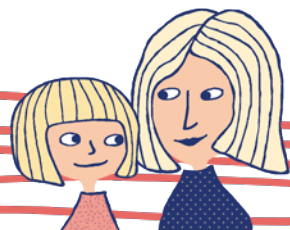

Lave normeringer

© 2018

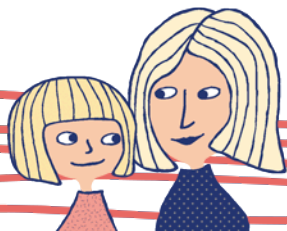

Hovedkonklusioner

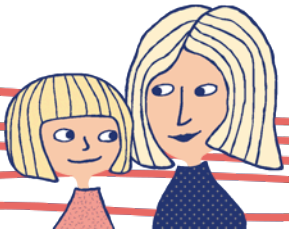
- 89 procent af de adspurgte psykologer mener, at normering i høj grad har betydning for børns trivsel. Dette er på tværs af geografi og antal års erfaring på området.
- Over halvdelen af psykologerne vurderer, at der har været en øget mistrivsel blandt børn i den tid, de har været ansat i en PPR eller PPR-lignende funktion.
- 94 procent af psykologerne vurderer at normering er en af de tre vigtigste faktorer af betydning for en øget mistrivsel blandt børn i danske dagtilbud.
 - 'Normering' er den faktor, som flest vurderer, har størst betydning, efterfulgt af 'gruppestørrelse i daginstitutionen', 'pædagogfaglig kvalitet blandt personalegruppen' og 'manglende ressourcer til støttetimer'.
- 89 procent af psykologerne tilkendegiver at de i høj eller nogen grad konkret har observeret forhold i en daginstitution, hvor der har været så få voksne, at de har vurderet, at det har negativ betydning for børns udvikling.
- To ud af tre psykologer vurderer at utilstrækkelig normering ofte betyder, at et barn har svært ved selvregulering og adfærdskontrol. Halvdelen vurderer at det ofte kan have betydning for et barns evne til at indgå i relationer med andre børn.

Baggrund og formål

Denne rapport samler resultaterne fra den spørgeskemaundersøgelse, som Dansk Psykolog Forening i april 2019 har gennemført blandt PPR-psykologer der arbejder på dagtilbudsområdet omkring normeringer og trivsel. Formålet er at få indblik i psykologernes erfaring med og faglige vurdering af om strukturelle rammer - især normering - i danske dagtilbud har betydning for børns trivsel og udvikling og på hvilken måde.

Travlhed og usikkerhed i børnefamilien

Digitalisering

